

Pismo americkog predsednika Vojislavu Kostunici

BUS: IZBORI NA KOSOVU -PRILIKA ZA SRBE

Americki predsednik Dzordz Bus uputio je predsedniku SR Jugoslavije Vojislavu Kostunici pismo u kome izrazava zahvalnost zbog podrške Beograda borbi protiv terorizma i izlozenih stavova o stanju na Kosovu i Metohiji, koje mu je prethodno u poruci predocio jugoslovenski sef drzave.

U prevodu Busovog pisma, koje je juce dostavljeno iz Kostunicinog kabineta, kaze se:

"Dragi gospodine predsednice,

Zahvaljujem Vam na pismu u kome jos jednom izrazavate trajnu podrsku svoje zemlje ratu protiv globalnog terorizma i izlazete stavove o situaciji na Kosovu. Stabilnost i istinski napredak u jugoistocnoj Evropi, ukljucujuci tu i Kosovo, u velikoj meri ce doprineti nasim dugorocnim naporima da suzbijemo globalni terorizam.

Sjedinjene Americke Drzave su i dalje cvrsto opredeljene za punu primenu Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. Nas cilj je istovetan vasesm: da svi stanovnici Kosova

budu u mogucnosti da zive i putuju u miru i bezbednosti; da se onima koji zele da se vrata omoguci bezbedan povratak; i da Kosovo ima delotvorne upravne strukture zasnovane na demokratskim principima i vladavini prava. Mozete biti uvereni da ce Sjedinjene Americke Drzave nastaviti da saradjuju sa Unmikom i Kforom kako bi se postarale da ovi vazni ciljevi budu i ostvareni.

Aktivno ucesce Srba u oblikovanju buducnosti Kosova jeste vazno. Novembarski izbori su prilika za Srbe da se njihov istinski glas cuje u razvoju funkcionalnih civilnih institucija i stvaranju politicke klime koja podrzava i odrzava demokratiju, vladavinu prava i etnicku toleranciju.

Znam da Srbi sa Kosova ocekuju od Vas savet kada je rec o ovom vaznom pitanju. Kao lidera koji odlucno brani vladavinu prava i demokratske vrednosti, zeleo bih da Vas ohrabrim da podstaknete njihovo ucesce u novembarskim izborima. Iskreno verujem da mi, zajednickim radom i radom sa medjunarodnom zajednicom, mozemo ostvariti istinski napredak na Kosovu.

Iskreno, Dzordz Bus".

(Tanjug)

Hans Hekerup, specijalni predstavnik UN, ekskluzivno za "Blic"

PROBLEM NESTALIH PRIORITET

Zastita i promocija prava i interesa pojedinaca je kamen temeljac svakog drustva koje tezi demokratiji. Medjunarodne vlasti koje upravljaju Kosovom priznaju da se Srbi u pokrajini - i oni koji planiraju da se vrata svojim domovima - suocavaju sa mnogim problemima koji negativno uticu na kvalitet njihovih zivota. Mnoge od tih zabrinutosti su osnovane. Iz ovog razloga UN i njegovi partneri u administraciji su se usredsredili na hitnu potrebu da pruze vecu sigurnost i stvore garancije a sve u interesu Srba na ovoj teritoriji.

Cilj je da se izgradi demokratsko i mirno okruzenje za sve ljude na Kosovu bez obzira na njihovo etnicko poreklo. Unmik je postigao mnogo toga u poslednje dve godine ali ga i dalje ceka dosta posla. Znatna prava za srpsku zajednicu su zagantovana Ustavnim okvirom koji pruza visok nivo ljudskih prava i daje kosovskim Srbima, kao zajednici, sirok spektar posebnih garancija. Izmedju ostalog, zagantovan je predstavnik u Skupstini koja ce biti izabrana sledeceg meseca kao i rezervisano mesto u sedmoclanom Predsednistvu Skupstine. U novoj vladi ce se nalaziti najmanje jedan ministar iz srpske zajednice. Upotreba srpskog jezika u centralnom i lokalnim institucijama uprave je stupila na snagu Unmikovom uredbom kao i Ustavnim okvirom a sva zvanicna i administrativna dokumenta ce biti dostupna na srpskom jeziku. Ove garancije ce biti ojacane administrativnim direktivama koje ce izdati specijalni predstavnik generalnog sekretara UN kada to bude potrebno. Uskoro ce biti objavljena uredba kojom ce se osigurati pravo svih zajednica da budu predstavljene zastavom i simbolima.

Sada su sve kosovske zajednice u poziciji da ucestvuju na opstim izborima na Kosovu u 2001. godini. Registrovalo se preko 170.000 nealbanaca; 70.000 na Kosovu i 101.000 u Srbiji i Crnoj Gori. OEBS veruje da je biracki registar zaista sveobuhvatan. Registracija biraca i period za sertifikaciju partija/koalicija bio je proizveden na zahtev Srba. Odziv velikog broja biraca bi obezbedio cak 25 mesta za kosovske Srbe u skupstini (ukljucujuci 10 odvojenih mesta). Ovo bi ih uciniilo mocnim politickim faktorom u Skupstini i efikasnom snagom za promovisanje i odbranu interesa njihove zajednice. Preduzimaju se koraci kojim ce se obezbediti da sve zajednice glasaju u sigurnom okruzenju. U te korake spada postavljanje glasackih mesta u zajednicama sa ogranicenom slobodom kretanja i obezbedjivanje sredstava koja ce omoguciti kosovskim Srbima, ukljucujuci i interno raseljena lica, da glasaju ukoliko se na to odluace.

Sloboda kretanja i dalje predstavlja problem za kosovske Srbe ali je Unmik, radeci sa policijom Unmika i Kforom, angazovan na poboljsanju sigurnosti.

"Voz slobode kretanja", koji za Srbe i Albance saobraca dva puta dnevno izmedju Lipljana i Mitrovice, sada prevozi oko 10.000 putnika svake nedelje. Uspostavljeni su putevi izmedju srpskih zajednica i ove godine je policija obezbedila pratnju za 3.000 pripadnika zajednice kojima je potrebno dodatno obezbedjenje. Kfor pruza 'obezbedjenje na punktu" sa vise od hiljadu stacioniranih cuvara na preko 150 lokacija srpske kulturne i verske bastine.

Regrutovanje kosovskih Srba u Policijsku sluzbu Kosova je od velikog znacaja a interes su pokazali i policajci koji rade u MUP. Postoji nada da ce buduci povratci manjina povecati broj kandidata. Policajci kosovski Srbi cine vise od 8 posto

policijske snage i mesovite patrolne sada uspesno obavljaju posao u nekim oblastima. Skola Policijske sluzbe Kosova vodi jedan etnicki potpuno mesovit program obuke. Predavanja se izvode na vise jezika a skola je jedan od pozitivnih primera uspesne etnicke integracije. Odeljenje za pravna pitanja razvija multietnicko sudstvo, a regrutovanje kosovskih Srba je glavna tacka. Neke sudije kosovski Srbi i jedan tuzilac su poceli da rade sa svojim kolegama, kosovskim Albancima, u odabranim mesovitim mestima ili u oblastima naseljenim pretežno Albancima. Kosovski Srbi se regrutuju i za pomocne položaje u pravosudnim institucijama. Pored toga, jedan kosovski Srbin radi sa cetiri kosovska Albanca i pet internacionalaca u Sudskom i tuzilackom vecu, koje savetuje SPGS o imenovanjima i udaljavanjima sa položaja sudija i tuzioca, kao i sprovoenju disciplinskih saslusanja sudija i tuzilaca. U medjuvremenu se medjunarodne sudije i tuzioci bave ozbiljnim slucajevima koji ukljucuju kosovske Srbe. Ovo omogucava da se paznja usmeri na specificno pitanje navodnih i, u nekim slucajevima, pravih pristrasnosti u okviru lokalnog pravosudja. Unmik razvija i popravnu sluzbu koja se potpuno pridrzava uspostavljenih medjunarodnih standarda i postuje ljudska prava. Zatvorenici sirom Kosova imaju pravo na sigurnost, redovnu posetu porodice, posebnu ishranu i obavljanje verske sluzbe. Broj zatvorenika kosovskih Srba je manji od 7 posto ukupne zatvorske populacije na Kosovu. Ovo je sasvim u saglasnosti sa onim sto se smatra trenutnim brojem kosovskih Srba na Kosovu.

U lokalnoj administraciji kosovski Srbi ucestvuju u radu lokalnih skupstina i/ili opstinskih struktura u deset od petnaest mesovitih opstina. Doslo je do pojave pozitivnog trenda komunikacija i dijaloga izmedju kosovskih Albanaca i Srba. Iako je istina da kancelarije lokalne zajednice/opstine nisu formirane na svim lokacijama, tome je delimicno doprinelo i neucestvovanja kosovskih Srba. Ovakva situacija se trenutno ispravlja direktnom intervencijom Unmika.

Zbog velikog broja kosovskih Srba koji jos uvek zive van granica pokrajine, Zajednicki komitet za povratak kosovskih Srba je pocetkom juna usvojio akcioni plan koji pokriva najbolje moguće lokacije za povratak na Kosovo, ukljucujuci i Osojansku dolinu. Uspeh povratka malih razmera u etnicki mesovite zajednice demonstrira mogucnost miroljubive koegzistencije izmedju stanovnika kosovskih Srba i Albanaca na Kosovu. Ovi primeri su od presudnog znacaja za dalji napredak.

U ostale velike brige kosovskih Srba spadaju i takva vazna pitanja kao sto su nestala lica, imovina i obrazovanje. Ovo su takodje i prioriteti Unmika. Policijska jedinica za nestala lica je prosirena sa 8 na 60 oficira a privremena podkancelarija je otvorena u Beogradu kako bi se olaksala saradnja beogradskih vlasti i MUP. Kontakt grupa Unmika i SRJ za nestale je razvila svoje aktivnosti, usredsredjene na saradnju i koordinaciju na svim nivoima sa vlastima SRJ i Srbije. Uskoro ce zapoceti informaciona kampanja kako bi se poboljsala obavestenost o imovinskim pravima i ulozi i aktivnosti Direkcije za stambena i imovinska pitanja. Produzen je krajzi rok za podnosenje zahteva. Pitanje visokog obrazovanja za kosovske Srbe je takodje na dnevnom redu, kao i kapaciteti za 22.000 srpskih učenika u obrazovnom sistemu na Kosovu. Jos mnogo toga se desava, kako na centralnom tako i na lokalnom nivou. Doslo je do napretka. Unmik i njegovi medjunarodni partneri su prihvatili izazov da rade za ljudska prava i interese zajednica na Kosovu. Ali zakonodavstvo i propisi su najuspesniji kada ih podrzavaju i primenjuju oni kojima ti zakoni sluze.

Sef civilne misije UN na Kosovu Hans Hekerup juce sa zvanicnicima SRJ i Srbije

BEZ DOGOVORA O IZBORIMA

U narednih nekoliko dana trebalo bi da se vidi postoji li mogucnost da dodje do dogovora oko teksta zajednicke deklaracije kojom bi pozvali Srbe da ucestvuju na kosovskim izborima. Unmik je spreman da ucini sav neophodan napor da dodjemo do sporazuma o ucescu Srba na izborima. Nadam se da je spremna i druga strana - rekao je juce Hans Hekerup, sef misije Unmika na Kosovu, posle sastanka sa predsednikom SRJ Vojislavom Kostunicom i saveznim i republickim funkcionerima.

- Ne mogu da govorim u ime predsednika SRJ, ali on je tokom razgovora bio zabrinut i interesovala su ga jasna obećanja koja bi mogao da prenese kosovskim Srbima. Pokusacemo da budemo od pomoci, ali moram da naglasim da predsednik Kostunica nije bio konkretan - prokomentarisao je tok razgovora Hekerup, naglasivsi da nije bilo postavljanja nikakvih rokova, ali nije mogao da oceni da li su Unmik i vlasti SRJ i Srbije posle ovih sastanaka blize odluci o izlasku Srba na izbore.

Hekerup je preneo i da je predsedniku SRJ rekao da je spreman da se ponovo sastane sa predstavnicima Udruzenja porodica kidnapovanih i nestalih. Takodje je naglasio i da se tokom sastanka sa najvisim jugoslovenskim i srpskim drzavnicima nije slozio oko ocene situacije na Kosovu, istakavsi da je uprkos kritikama da Unmik i Kfor nisu mnogo toga uradili u poslednjih 25 meseci privremene uprave na Kosovu, mnogo toga postignuto.

On je izneo i pet razloga zbog kojih bi raseljeni Srbi sa Kosova trebalo da izadju na novembarske izbore na Kosovu. Kao prvi, on je naveo izolaciju, podsetivsi da u proteklom periodu "ona nikada nista dobro nije donela Srbima". Drugi razlog, smatra Hekerup, jeste bezbednost do koje Srbi mogu doci samo ucescem u institucijama Kosova, a treci je demokratija "jer se mora ucestvovati u politickom procesu ako Srbi zele ucestvovati u kreiranju buducnosti Kosova". Povratak raseljenih Srba naveo je kao cetvrti razlog, dok je kao peti naveo to sto medjunarodna zajednica nece dozvoliti podelu Kosova po etnickim zajednicama.

- Mislim da su izbori vazni za kosovske Srbe jer je bitno imati izabrane predstavnike, ali mora se shvatiti i da privremena samouprava i skupstina sluze da povezu predstavnike razlicitih etniczkih zajednica - rekao je Hekerup. On je istakao da on ne moze da spreci da skupstina Kosova sacini deklaraciju o nezavisnosti Kosova, ali da moze da garantuje da nezavisnosti nece biti, jer bi takva odluka skupstine bila suprotna Rezoluciji 1244 UN. Upitan da prokomentaris Deklaraciju jugoslovenskih i srpskih vlasti koja mu je urucena, on je rekao da ce biti iskoriscena kako bi se doslo do zajednicke deklaracije na osnovu koje bi Unmik i jugoslovenske vlasti mogli da pozovu Srbe da ucestvuju na izborima. Hekerup se takodje zahvalio patrijarhu Pavlu na podrsci i na registraciji za izbore.

"Predstavnici vlada SRJ i Srbije izneli su ,sustinske primedbe' na nacrt zajednicke deklaracije o Kosovu, koju im je

danas u Beogradu predocio sef Unmika Hans Hekerup", saopstio je Savezni sekretarijat za informisanje. Na sastanku je dogovoreno da se formira zajednicka radna grupa koja ce sagledati predocene dokumente i predloziti narednih dana sporazum prihvatljiv za obe strane, navodi se u saopstenju.

PATRIJARH SRPSKI PAVLE RAZGOVARAO JE SA HEKERUPOM O TRENUTNOJ SITUACIJI NA KOSOVU I METOHIJI

- Razgovor se vodio o trenutnoj situaciji na Kosovu i Metohiji i mogucnosti da se na miran nacin, uz saglasnost svih zainteresovanih strana, dodje do pravednog resenja koje ce, uz pismene garancije medjunarodne zajednice, omoguciti vracanje svih prognanih u njihove domove, a svim ziteljima Kosova obezbediti siguran zivot, nesmetano kretanje, pravo na rad i ucesce u svim oblicima demokratskog zivota - navodi se u saopstenju.

- Imali smo konstruktivan sastanak na kojem smo dobili predlog deklaracije koju je doneo sef misije Unmika Hans Hekerup. Dali smo Hekerupu predlog nase deklaracije i sporazuma i odredjenih aneksa jer smatramo da je potrebno da se napravi pozitivan iskorak u smislu sadasnje i buduće saradnje SRJ i Unmika u vezi resavanja problema na Kosovu i Metohiji. Razgovori ce biti nastavljeni, ocekujem da ce Unmik imati razumevanje i pozitivan pristup u smislu stvarne i iskrene zelje da Srbi izadju na izbore. Sve drugo, nazalost, nece moci da prodje - izjavio je Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, posle sastanka sa Hekerupom. Hekerup je razgovarao u Ambasadi Belgije i sa ambasadorima zemalja Evropske unije, SAD i Rusije. Svi sastanci bili su odrzani iza zatvorenih vrata.

Savezni ministar za nacionalne i etnicke zajednice Rasim Ljajic izjavio je da je dokument o saradnji predstavnika medjunarodne zajednice na Kosovu sa saveznim i republickim vlastima, koji je ponudio sef Unmika Hans Hekerup, suvise uopsten. "Na osnovu tog dokumenta tesko bismo mogli da pozovemo ljude da izadju na izbore", rekao je Ljajic.

N. M. Jovanovic

KOSTUNICA: POSTOJE VELIKE RAZLIKE

- Predsednik Kostunica istakao je da bi bez cvrstih i nedvosmislenih garancija Unmik i Kfor da ce preduzeti sve neophodne mere za resavanje konkretnih problema Srba, pre svega onih iz domena osnovnih ljudskih prava, slobode kretanja, povratka raseljenih i saznavanja istine o nestalima i o tetima bilo politicki i ljudski neodgovorno pozvati srpsko stanovnistvo da ucestvuje na izborima - saopsteno je posle razgovora Kostunice i Hekerupa iz kabineta predsednika SRJ. Kako se u saopstenju navodi, razmena dokumenata Unmik i jugoslovenskih vlasti ce biti "pokusaj da se, ako je ikako moguće, nadje zadovoljavajuće resenje za obe strane, kao i da se premoste velike razlike koje ocigledno postoje u pristupu kosovskim problemima". Takodje je istaknuto i da je "na molbu predsednika Kostunice, Hekerup pristao da se, kada kroz nekoliko dana ponovo dodje u Beograd, sastane i sa delegacijom Udruzenja porodica kidnapovanih i nestalih lica na Kosovu"

Birgit Dal kod Kostunice, Pesica i Labusa

POTREBNE GARANCIJE ZA SRBE NA KOSOVU I METOHIJI

Predsednik SR Jugoslavije Vojislav Kostunica primio je juce u Palati federacije delegaciju svedskih parlamentaraca na celu sa predsednicom skupstine Birgit Dal.

U srdacnom razgovoru Dalova je istakla da je ohrabrena rezultatima ostvarenim u dosadasnjem toku jugoslovenskih reformi. Ona je izrazila nadu da ce SRJ brzo biti primljena u punopravno clanstvo Saveta Evrope i da ce blagovremeno zadovoljiti kriterijume potrebne za ukljucivanje u Evropsku uniju.

Kostunica je, kako je saopsteno iz kabineta, zahvalio na podrsci i izrazio zadovoljstvo zbog jacanja parlamentarne saradnje dve zemlje. Upoznajuci goste sa politickom situacijom u Jugoslaviji, predsednik je ukazao da se vode intenzivni razgovori sa UNMIK-om u vezi sa predstojecim izborima na Kosovu i Metohiji i naglasio potrebu davanja dodatnih cvrstih bezbednosnih garancija Srbima i ostalim nealbancima u Pokrajini.

On je izrazio optimizam u pogledu redefinisavanja jugoslovenske federacije, "iako je Crna Gora izabrala duzi put", i istakao da je uveren "da ce nas i taj put dovesti do jedne preuredjene zajednicke drzave". (Tanjug)

Predsednik Savezne vlade Dragisa Pesic primio je juce u Beogradu delegaciju parlamenta Kraljevine Svedske koju predvodi predsednica Birgit Dal.

U razgovoru je, kako je saopstio premijerov kabinet, konstatovano da su odnosi Jugoslavije i Svedske, nakon demokratskih promena u nasoj zemlji, u ponovnom usponu i zadatak vlada obe drzave jeste da sto pre stvore normativnu infrastrukturu neophodnu za brzi i efikasniji razvoj bilateralnih ekonomskih odnosa.

Pesic je naglasio da je glavni cilj Savezne vlade priblizavanje SR Jugoslavije evropskim integracijama.

Predsednica parlamenta iz Stokholma ukazala je da Svedska podrzava demokratske procese u SR Jugoslaviji i da ukazuje na odgovornost Evrope koja je dopustila da Balkan postane "njeno mracno dvoriste".

Izlaz je u evropskoj i regionalnoj saradnji, o cemu svedoci i iskustvo nordijskih zemalja, rekla je Birgit Dal. (Tanjug)

Potpredsednik Savezne vlade i ministar za ekonomske odnose sa inostranstvom Miroljub Labus razgovarao je juce sa delegacijom svedskog parlamenta, koju je predvodila predsednica Birgit Dal, o stabilnosti u regionu i merama za njeno jacanje, saopstio je Savezni sekretarijat za informisanje.

Birgit Dal je izjavila da ce Svedska nastaviti da podrzava ekonomske reforme i proces prikljucenja SR Jugoslavije Evropskoj uniji, navodi se u tekstu. *(Tanjug)*

Zahtev jugoslovenskih vlasti

OSLOBODITI 40 SRBA IZ ZATVORA UNMIK-A

Predstavnici jugoslovenskih vlasti juce su od medjunarodnih predstavnika na Kosovu zatrazili oslobadjanje svih 40 Srba koji se nalaze u zatvorima UNMIK-a.

Rukovodilac Odeljenja za pravosudje i ljudska prava u okviru Koordinacionog centra za Kosovo Vladimir Bozovic rekao je novinarima da je taj zahtev juce ponovo izneo na sastanku s predstavnicima Kontakt grupe za pritvorena lica.

"Razlozi za taj zahtev su moralni, politicki, pravni i humani. Iz zatvora u Srbiji posle 5. oktobra prosle godine pušteno je 1500 kosovskih Albanaca. Moramo imati jednake standarde i kriterijume i iste stvari nazvati istim imenima", rekao je Bozovic posle sastanka sa Kontakt grupom za pritvorena lica u Beogradu. (Beta)

Nada Kolundzija, potpredsednik DA, misli da je na potezu medjunarodna zajednica

CEKAMO JASAN SIGNAL PROTIV NEZAVISNOSTI

Posle promene vlasti u Srbiji Albanci su sada nesto dalje od svog cilja - nezavisnog Kosova. Tesko je reci koliko su oni do tada uspeli da ostvare. Sada od na zavisi koliko cemo uspeti da ih vratimo s tog puta. To je proces i verujem da cemo imati dovoljno mudrosti. Sve sto su postigli, pa cak i to da izdejstvuju bombardovanje SRJ, Albanci su uspeli zahvaljujuci jedinstvu.

Nada Kolundzija, potpredsednik Demokratske alternative kaze i da Albanci nece odustati od nezavisnog Kosova, a ta ideja je osnova njihovih partija u predizbornoj kampanji na Kosmetu. Nasa sagovornica napominje da je "nasa pozicija, posle promene vlasti, u Pokrajini bila katastrofalna, a da bi jedino bilo gore da je

medjunarodna zajednica vec priznala nezavisnost Kosova".

- Ne znaci da je tas medjunarodne zajednice prevagnuo na nasu stranu, ali se sve polako menja, Albanci ne mogu vise da igraju na kartu ugnjetenog naroda. Medjutim, medjunarodnoj zajednici je tesko da prizna da smo mi bili suoceni s terorizmom. Jer, citava vojna sila se podigla u "zastitu ugrozenih ljudskih prava" - kaze Kolundzija. Upitana - koliko odnosi medju Srbima na Kosovu i Metohiji uticu na stav medjunarodne zajednice- Kolundzija odgovara da su "Albanci na nasem nejedinstvu sakupili mnogo poena".

- Nama je potrebno jedinstvo kosovskog korpusa Srba, a to ce biti moguće kada se postigne jedinstvo u Srbiji. Sada smo svedoci i sukobljavanja medju Albancima. Mozda je to borba za vlast, ali je cinjenica da postaju sve suroviji jedni prema drugima. Evo, stalno se desava da bude ubijen neko iz okruzenja Ibrahima Rugove, cija partija vazni za umereniju struju. S druge strane, vidimo da nisu svi srećni sto su se Albanci, u borbi za svoje ciljeve, latili oruzja.

Prema recima potpredsednika DA, sada je vazno da medjunarodna zajednica posalje jasan signal da se protive nezavisnosti Kosova.

Nasu sagovornicu pitali smo - hoće li taj signal isprovocirati ratoborne grupe da zapocnu novu seriju napada?

- Tacno je da taj jasan signal protiv ideje nezavisnog Kosova može ekstremiste da navede na teroristicke napade. Ali, ako udjemo u mirnu fazu nasa sanse su sve vedje da ih odvratimo od tog cilja. Sve je to proces u kojem cemo, nadam se, pokazati dovoljno mudrosti - zaključuje Kolundzija.

D. Stevanovic

Sta misle poslanici Evropskog parlamenta o kosovskom pitanju

NEZAVISNOST KOSOVA I METOHIJE? NE SADA!

Sta mislite o mogucem proglašenju nezavisnosti Kosova posle novembarskih izbora? - pitali smo poslanike koji se nalaze na celu najjacih partijskih grupa u Evropskom parlamentu.

Iako pripadaju razlicitim politickim orijentacijama, cuvsu pitanje, gotovo svi nasi sagovornici pravili su istu grimasu koja bi se mogla opisati kao "blago mrštenje s uzdahom". Njihovi zacudjujuće identicni odgovori na pitanje o nezavisnosti Kosova mogli bi se sazeti u jedno vise kratko nego jasno ": ne sada!".

"- To nije pitanje za sadasnji trenutak. Kada na Kosovu izaberu svoj parlament, njegovi clanovi mogu na svoj dnevni red da stave sta hoće, ali je moje misljenje da to nije pitanje za sadasnji trenutak, kaze Doris Pak, nemacki poslanik i clan Evropske narodne partije (PPE) koja u Evropskom parlamentu okuplja demohriscane. Gospodja Pak je predsednica medjuparlamentarne delegacije za jugoistocnu Evropu. U mnogo navrata boravila je u nasoj zemlji.

"Srbi, Albanci, Romi i svi ostali posle izbora treba da preuzmu odgovornost na sebe i dijalogom resavaju pitanja koja ih se ticu. U ovom trenutku ima mnogo vaznijih pitanja od nezavisnosti koje je vrlo, vrlo vazno pitanje. Ono se medjutim, po mom misljenju, sada ne postavlja na dnevni red, i to je opste misljenje ovde", zaključuje ona.

Danijel Kon Bendit, cuveni vodja studentskih demonstracija 1968. u Parizu, nekadasnji gradonacelnik Frankfurta, sada je nemacki poslanik u Parlamentu i clan Evropske zelene alijanse. Sacuvao je ratobornost iz "revolucionarno-marksisticke" mladosti. Bio je jedan od najglasnijih zagovornika kopnene ofanzive NATO do Beograda, a sada podrzava bombardovanje Avganistana, s objasnjenjem da je "rusenje talibanskog rezima dovoljno opravdanje za bombardovanje".

"- To nije pitanje koje se sada postavlja", odgovara on prilicno nevoljno. - "Ne verujem da bi proglašenje nezavisnosti posle izbora u novembru doprinelo stabilizaciji Balkana".

Takodje iz redova ekologa, francuski poslanik, astrofizicar Pol Lanoé, kopredsednik Evropske partije zelenih, detaljnije obrazlaze svoj stav: - "Nisam za nezavisnost Kosova. To je misljenje koje naravno ne namećem drugima. Mislim da bi to moglo lancano da dovede do slicnih zahteva drugih grupa na Balkanu, gde je stanovnistvo izmesano. Dakle, to formiranje novih drzava može da ide u beskraju. Pocelo je sa raspadom Jugoslavije i otcepljenjem republika itd. Pre bih se opredelio

za politiku regionalizacije i supstancijalne autonomije na Kosovu.

Hans Gert Petering, nemacki poslanik i predsednik konzervativne Evropske narodne partije, druge po snazi u Evropskom parlamentu, takodje ponavlja da "sada nije trenutak" za nezavisnost Kosova. - Naravno, mi ne mozemo da im kazemo da oni sada ne mogu da se odvoje ili da treba da budu ili ne budu deo Jugoslavije. Ne mislim da je to pitanje o kome mozemo sada da govorimo. U sadasnjem trenutku nije vreme za nezavisnost Kosova. Pozvao bih sve ljude koji o tome odlucuju da razgovaraju medjusobno. Treba dobro razmisliti, to je vrlo, vrlo vazno pitanje".

Sasvim na levoj strani politicke skale nailazimo na isto misljenje. Francis Virc, komunisticki poslanik iz Francuske, kopredsednik uticajne partijske koalicije u EP ""Evropska ujedinjena levica - Severna zelena levica"", kaze: - Licno ne bih zeleo da Kosovo proglasi nezavisnost posle izbora u novembru. Mislim da bi to blokiralo proces koji sada ide u dobrom pravcu. Video sam u Beogradu da se sada tamo gleda mnogo drugacije na odnose sa Kosovom. Na Kosovu sam razgovarao sa ljudima i nisam stekao utisak da im je proglašenje nezavisnosti svima glavna briga, mada, naravno, kada im lideri postave to pitanje vecina je "za"". Mislim, medjutim, da to ne bi bilo dobro. Trebalo bi primeniti mere koje bi te zahteve stavile u drugi plan i omogucile primenu supstancijalne autonomije Kosova.

Spanac Enrike Baron Krespo, koji je izmedju 1989. i 1992. bio i predsednik Evropskog parlamenta, sada je predsednik Evropske partije socijalista, najjace partije u EP. On smatra da se Evropski parlament nije pokazao naklonjen ""takvoj hipotezi", " kako je nazvao mogucnost proglašenja nezavisnosti Kosova posle novembarskih izbora.

"- Licno smatram da ne treba ubrzavati dogadjaje. Evropska unija pokusava da okupi ljude da zive zajedno. Dakle, vi na Balkanu treba da shvatite da sustina nije u stalnom trazanju nezavisnosti, vec treba pokusati zajednicki zivot. To je moja poruka", kaze gospodin Baron Krespo za"Glas"".

Natasa Jokic

IZVESAJ SA KONFERENCIJE ZA STAMPU

SAVETA ZAJEDNICE ZA MIR I TOLERANCIJU

26.10.2001. godine u Kulturnom Centru u zoni poverenja u 10:30 pocela je prva konferencija za stampu Saveta zajednice za mir i toleranciju.

Savet zajednice za mir i toleranciju je nastao novembra 2000 godine. Inicijativom NWorld Vision-a tj. gospodina Rudija Solerta 11. novembra 2000 godine odrzan je prvi sastanak te vrste u Mitrovici. Sastanak je okupio trinaest clanova koji predstavljaju sest etnickih grupa (Srba, Albanaca, Bosnjaka, Turaka, Roma i Haskalija) i tri verske ispovesti (Pravoslavne, Katolicke i Muslimanske).

Nakon skoro godinu dana redovnih sastanaka Savet je otisao na seminar "Rezolucije konflikta" u Kou, Svajcarskoj.

Tamo su se dogovarali o planiranim aktivnostima u buducnosti i zajednickoj deklaraciji koju su objavili medijima na gore spomenutoj konferenciji za stampu.

Na konferenciji za stampu bilo je i Srpskih i Albanskih novinara doduse manje Srpskih iz razumljivih razloga. Cini se jedino da su novinari pomesali Savet sa politickom partijom, sto se moglo zakljuciti iz njihovih pitanja, a ne sa gradjanskom asocijacijom.

Ovaj Savet jeste cisto gradjanska inicijativa.

26.10.2001. god.

Kosovska Mitrovica

DEKLARACIJA IZ KOA

SAVET ZAJEDNICE ZA MIR I TOLERANCIJU

Mi clanovi Saveta zajednice za mir i toleranciju grada Mitrovice i okoline izjasnjavamo se da smo ujedinjeni u borbi protiv svih predrasuda i predani gradjenju mirne i tolerantne multietnicke zajednice. U cilju planiranja nasih aktivnosti i zblizavanja, petnaest od devetnaest nasih clanova susrelo se na sestodnevnoj konferenciji u Kou, Svajcarska.

Nas identitet: Mi smo gradjani grada Mitrovice i okoline i predstavljamo pet etnickih grupa i tri religijske pripadnosti. Mi se, kao Savet, odricemo svake politicke pripadnosti i zelimo da sluzimo svim etnickim zajednicama i svim gradjanima.

Nas zadatak: Nase obaveze su:

- Da smanjimo sve etnicke i verske predrasude kao i razlike medju polovima,
- Da radimo za opste dobro i za medjuetnicku mirnu zajednicu,
- Da postujemo prava i slobode svih kroz posvecenost istini i pravdi..

Nase metode: Mi nasu misiju ostvarujemo kroz:

- Edukaciju i pokretanje stanovnistva u cilju mira i tolerancije,
- Savetovanje lokalnih i medjunarodnih Nevladinih organizacija u vezi procena zajednice, ostvarenja programa, planiranja i primene koji ce doprineti opstem dobru i izgraditi multietnicku zajednicu mira i tolerancije,
- Predlaganje konstruktivnih resenja problema zajednice lokalnoj administraciji, kao i medjunarodnim NVO.

Mi pozivamo nase sugradjane da se ujedine sa nama u ovoj nasoj zamisli i da nam se pridruze u predanosti da se oslobodimo predrasuda, da izgradimo nenasilna resenja za prihvatanje nasih razlicitosti i da stvorimo konkretne nacine za zajednicki zivot i rad kao zajednica.

Mi upucujemo poziv svim lokalnim i medjunarodnim Nevladinim organizacijama da stave na raspolaganje nasoj zajednici sredstva, osoblje i programe, i da blisko rade sa nama tako da se programi prave i primenjuju na nacine koji jacaju nase sopstvene kapacitete da bi smo izgradili mirnu multietnicku zajednicu.

Upucujemo poziv lokalnoj administraciji da pazljivo razmatraju i postuju nase savete i da iznalaze puteve da angazuju nase gradjane u procesu resavanja problema i radi dobrog upravljanja.

Upucujemo poziv medjunarodnoj zajednici da stave na raspolaganje neophodne resurse, politicku volju i stvaralacku viziju koja ce ucvrstiti mir i pravdu, zastitati prava svih, povecati slobodu i pomoci u ponovnom razvoju nase ekonomije, drustvenog i kulturnog zivota, kao jedne mirne multietnicke zajednice.

Ovo je nasa deklaracija i nasa obaveza. Mi ovo objavljujemo nasoj i medjunarodnoj javnosti. Mi stojimo iza toga i obavezujemo se radi buducnosti nase dece i dece nase dece. Dok je Bog na nasoj strani mi cemo pobedjivati.

PRICA O PRIJATELJSTVU AMERICKIH OSNOVACA I SRPSKIH MONAHA

U smutnom vremenu posleratnih zbivanja na Kosovu i Metohiji i jos svezih rana od bombardovanja NATO snaga, prijateljstvo izmedju Srba i Amerikanaca pojavljuje se zaista na jedan nesvakidasnji nacin. Optereceni zbivanjima poslednjih godina cesto smo skloni da o drugima mislimo na osnovu politike njihovih zemalja, zaboravljajuci tradicionalne veze Srbije i Amerike koja je u najteza vremena pruzila utociste mnogim nasim ljudima i pecalbarima. U politici se veze uspostavljaju na osnovu trenutnih interesa, dok se iskrena prijateljstva grade cesto daleko od reflektora medija i retorike politicara.

Ovo je prica upravo o jednom takvom prijateljstvu koje je nastalo u sasvim cudnom vremenu, obremenjenom gorkim secanjima i jos gorcom svakidasnjicom. Osnovci iz jednog malog americkog grada Velsvila u drzavi Juta upoznali su i zavoleli monahe manastira Visoki Decani preko njihove internet prezentacije. Zatim su odlucili da svojim radom i trudom prikupе skromna sredstva da bi novim prijateljima na dalekom Balkanu poslali nekoliko paketa pomoci, da im se

nadje u njihovoj nevolji. Ovaj retko plemeniti primer solidarnosti dece prema monasima rodio se spontano u razredu uciteljice Hajdi Jakobsen, koja je odmah organizovala akciju na koju su se spremno odazvala deca iz svih pet razreda osnovne skole u Velsvilu. Odjednom, na zidovima skole pojavile su se fotografije monaha sa decanske internet prezentacije i svaki dan je belezeno koliko su deca prikupila sredstava. Posebno je zanimljivo da deca nisu trazila novac od roditelja, vec su odlucila da novac sama zarade, kao sto je to u Americi obicaj. Drugi su se ponudili svojim rodjacima i prijateljima da nesto urade za njih i tako zarade novac za monahe. Deca su u slobodno vreme redovno posecivala decansku prezentaciju i stalno su otkrivala nove slike i tekstove. Posebnu paznju su im privukle slike iz zivota i rada decanskih monaha, pa se na zidovima skole nasle fotografije monaha Danila sa teletom u rukama, strog monaha Nikodima stolara i djakona Ilariona koji kuva puding u kuhinji. Deci je bilo posebno zanimljivo kako neobicni mladi ljudi u mantijama rade sve one svakodnevne poslove koje su i sami imali priliku da rade u svojim kucama i farmama. Kada je prikupljeno i vise novca nego sto je u prvi mah planirano, deca su sa uciteljicom pokupovala u supermarketu sve ono sto su smatrala da monasima moze biti od koristi. U paketima su se tako nasle paste za zube, sapuni, razni toaletni pribor, lekovi, zavoji, ali i najdragoceniji poklon - veliki zuti list, na obe strane ispisan imenima sve dece koja su ucestvovala u akciji, sa porukom decanskim monasima:

"Dragi monasi Visokih Decana. Culi smo za vas, vas manastir i vasu zemlju i videli smo slike na vasem veb sajtu. Znamo da se suocavate sa mnogim iskusenjima i da ste vrlo hrabri i pomogli ste svima kojima treba pomoc, bez obzira na njihovo poreklo, cak i kada je to bilo opasno za vas. Pozeleli smo da vam olaksamo vas zivot tako sto cemo vam poslati ove stvari. Zaradili smo novac da bismo ih kupili radeci za nase porodice, prijatelje i susede. Molimo vas da ih primite jer dolaze od nasih srca! Zelimo vam sve najlepse i nadamo se da ce mir i izobilje doci k vama.

Od vasih prijatelja iz osnovne škole u Velsvilu."

Paketi su brizljivo zapakovani i poslani vojnom postom do američke baze Bondstil na Kosovu i Metohiji. Odatle su ih u manastir doneli američki vojnici koji su uzivo preneli pozdrave dece iz daleke američke države Juta. Put Amerike iz Decana su krenule dve ilustrovane knjige o srpskim pravoslavnim manastirima na Kosovu i Metohiji, ikona Gospoda Hrista za školu kao i male papirne ikone sa likom Decanske Bogorodice za svakog učenika posebno.

Monasi i deca iz Velsvila redovno održavaju kontakt preko Interneta potvrđujući da za iskreno prijateljstvo nisu prepreka granice, jezik, nacija i prostorna udaljenost. Ostaje nada da će poruka mira iz manastira Visoki Decani, koja je stigla do dalekog Velsvila, i ljubav američke dece naći svoj put i do onih koji odlučuju o budućnosti ovih prostora i ljudima koji na njima žive.

Decani 19. oktobar, 2001.

Dragi prijatelji,

Hvala vam na vašim paketima koje ste nam poslali. Sve je tako dobro i biće nam od koristi jer ovde nemamo supermarket da kupimo što nam treba. Vaše slike su predivne i potpisi. Ali najljepša je vaša ljubav i želja da pomognete nama koji smo toliko daleko od vas.

Znajte da smo vrlo ponosni što imamo takve prijatelje kao što ste vi. Takođe nam je drago da vam se sviđaju naše

slike. Nadamo se da ćete nam jednog dana doći i posetiti nas. Otac Danilo će vam pokazati nove telice. Oko nas ima mnogo planina pa ćete se osećati baš kao kod kuće. Ali, da biste došli moramo sa se mnogo molimo za mir na Kosovu jer ovde nije tako mirno kao u vašoj prelepoj juti.

Zelim da znate da se svake noći kadakrenete da spavate imate svoje prijatelje - decanske monahe - koji se mole za vas u jednoj dalekoj zemlji, u svojoj staroj crkvi. Poslali smo vam ikonice da vas podsećaju na nas, par knjiga i naravno sasvim novu Veb stranu i verujemo da će vam se sviđeti.

Neka vas Bog blagoslovi, drugari

Vasi Decanci

Decanski monasi

Slika1: Uciteljica Hajdi Jakobsen sa ponosom pokazuje uspeh akcije

Slika2: Poruka dece iz Velsvila sa potpisima

Slika3: Otac Sava i otac Jezekilj citaju pismo

Slika4: Paketi su stigli konacno na odrediste

ZA KIM ZVONE METOHIJSKA ZVONA (2) OD ZVECANA DO PEĆI I NATRAG

"Bez pratnje nikud", prvo pravilo za bilo kakvo kretanje Srba kroz Kosovo i Metohiju. Pratnja koja je za Veliku Hocu proslavljena krenula iz Zvecana, osim po vanrednom terminu još po mnogo čemu bila je posebna. Umesto najavljene velike grupe putnika, dva nemacka dzipa pratila su u novom, tek preuzetom minibusu za hocabanske djake koji prima 26 putnika i sa svih strana je obezbedjen resetkama, samo troje Srba.

Niz put Mitrovica - Pristina, ispod mitrovackog mosta na Ibru nizu se novopodignute benzinske pumpe, servisi za pranje kola, moteli i hoteli. Oznake mesta ne postoje, a one stare dvojezicne, ako nisu uklonjene unakazene su do neupotrebljivosti. Izuzetak su samo neka veca mesta, poput Vucitna koji se sad zove Vustri (Vushtrri).

U Vucitnu koji se izgradjuje punom parom, vide se ostaci srušenih srpskih kuća, dok je naselje za proterane Srbe iz Krajine nedaleko od grada sada naseljeno Albancima, a crkva Svete Trojice srušena. Kod skretanja za srpsko selo Babin Most, preko puta nekadasnje pumpe Mise Solunca, prolazi se pored polusrušene kuće Zivorada Igica, jednog od najpoznatijih SPS kadrova sa Kosova. U nekad vecinskom srpskom selu Milosevu ostalo je još šest-sedam srpskih porodica, a na napuštenim i srušenim srpskim kucama vijore se albanske zastave sa dvostranim orlom.

Kroz centralno Kosovo prate nas arije iz Verdijevih opera sa Radio Nisa i poluzavršeni betonski mastodonti koji se grade duž puta. Prica se da su Srbi prodali sve placeve u Caglavici duž magistrale Pristina - Skoplje. Poznavaoi lokalnih prilika tvrde da je cena ara srpskih placeva sa 350 DEM po ulasku Kfora sada skocila na 4.200 do 4.500 DEM. U preprodaji medju Albancima isti placevi dostizu cenu od 11.000 do 15.000 maraka po aru.

Iz pogleda na tablu kod skretanja za Lipljan saznajemo da smo od Tirane udaljeni ravno 314 kilometara. Magistrala koja vodi ka glavnom gradu Albanije obnovljena je, ima dve trake i sva dalja rastojanja ka Metohiji ravnaju se prema ovom gradu. Vozac minibusa nam objasjava da kosovski Albanci sada u Tiranu putuju samo sa licnom kartom. Sa leve strane puta lezi Staro Gacko u kome je 1999. godine ubijeno 14 srpskih zetelaca.

U Stimlju je ostalo samo nekoliko Srba. Ulice su pune. Sljaste izlozi u kojima se čini da ima više robe nego u prepunim radnjama. Mesto je prepuno poslasticarnica. Kao i u ostalim gradovima, starije žene su u tradicionalnoj nošnji, dok su

mlade Albanke ultramoderne. U Stimlju su posle ulaska Kfora srušene dve pravoslavne crkve - Crkva Svetog arhangela Mihaila (1922) i grobljanska crkva Svetog Nikole (1926).

Dulje je mesto na kome se sa Kosova prelazi u Metohiju i sa koga pri vedrom nebu pogled puca do Prizrena, ka kome krivuda put koji vodi preko Suve Reke za koju su zaduzeni Austrijanci. Rusevine najpre demolirane i opljackane, a potom u eksploziji do temelja raznete crkve Svetih apostola Petra i Pavla u Suvoj Reci, skrivaju kiosci postavljeni uz put. Ovde se primecuju i prvi znaci predizborne kampanje, parole i natpisi LDP (skracenica za Tacijevu Demokratsku partiju Kosova). Radio Nis se gubi, nadjacavaju ga albanske koracnice.

Na raskrsnici ispred Prizrena prvu dobrodoslicu putnicima-namernicima nudi dvojezicni natpis "Mirë se vini - Njelcome" na pumpi Pagarusa petrol. Kod Dusanova konacno pronalazimo put Prizren - Pec. Vozac objasnjava da Mamus, nastanjen Turcima, cuvaju turski vojnici iz sastava Kfora, kao i Dragas, u kome zive Goranci.

Kod sela Zrze odvajamo se na put ka Orahovcu i Velikoj Hoci. U fabrici vina i rakije "Orvin" sada rade samo Albanci. Glavna ulica u Orahovcu u albanskom delu grada puna je sveta. Prenatrpene izloge smenjuju nista manje ispunjene kafane.

Od Hoce do Pecke patrijarsije, ukoliko pratnja pogodi pravi put Prizren - Pec, obicno se putuje oko sat i po. Grupa od desetak Hocabana i njihovih gostiju iz Beograda u oklopnom transporteru provela je skoro dvostruko vise vremena pre nego sto je ugledala kapije Patrijarsije. Zbog zabune oko skretanja u Cakovici putnici u transporteru imali su posebnu priliku da obidju albanska sela koja vaze za najveca uporista OVK u Metohiji. Prolazeci kroz Ratkovac i druga mesta kroz uzani prozor transportera cini se da se neprekidno ide kroz spalir albanskih zastava, koje vise na svakoj kuci. Sve kuce su nove, imaju barem tri sprata i od fasade samo obavezni mozaik na kome je grb OVK, dok su na prozorima poster Hasima Tacija.

Vozeci se transporterom kroz Cakovicu, Decane, Pec i druga metohijska mesta, tesko je zapaziti tragove predizborne kampanje. Samo pojavljivanje civila na otvoru trasportera, cija je etnicka pripadnost svima jasna zbog prevoznog sredstva koje koriste, kod prolaznika izaziva razlicite reakcije. Muskarci su uglavnom u cudu. Deca koja u ovim krajevima poslovicno "ne znaju nista" masu, dok su Albanke najmilitantnije. Najpre reaguju uvredjeno, dobacuju, a u Peci je bilo i demonstrativnih bacanja zembilja na zemlju, uz prigodnu gestikulaciju. Tokom nocne voznje od Peci ka Hoci, nemacki vojnici nisu dopustali izvirivanje.

Trasa konvoja kojim se iz Orahovca preko Pristine putuje ka Mitrovici nikada se ne zna unapred. Grupa koja je izlazila iz Metohije proslog ponedeljka imala je srecu da ide najkracim putem preko Maliseva, uz Srbicu i Podujevo, najveći centar OVK u Pokrajini. Ovaj put je, u vreme kada su na Kosovu i Metohiji bili srpska vojska i policija, najcesce bio zatvoren za saobracaj. Vozac kombija nam objasnjava da ova trasa ima dve kritične tacke, na kojima mozemo da racunamo i na kamenovanje uprkos jakoj nemackoj pratnji. Srecno smo prosli kroz albanski deo Orahovca, u kome su, kako se prica, tamosnji Albanci od 11. septembra postali masovni davaoci krvi za Ameriku.

Malisevo kontrolisu ruski vojnici u sastavu Kfora. Iz izloga sedista Kosovskog zastitnog korpusa, gde je ranije bila smestena i OVK prati nas poster Hasima Tacija. Opominju nas da ne gledamo u tom pravcu. Mesto je prepuno kafica, supermarketa i drugih trgovina, sto sa benzinskim pumpama koje se grade na svakih sto metara, servisima za pranje vozila i motelima cini okosnicu kosovske privrede.

Nailazimo na groblje pripadnika OVK prekriveno vencima i karakteristiknim zastavicama. Kod Lapusnika izlazi se na put Pec - Pristina sa koga se vidi u daljini Srbica u koju Srbi ni u snu ne zalaze. Kod pristinskog aerodroma podignut je motel-restoran "Avijano", a dalje niz put nizu se objekti slicne namene i imena tipa "Klinton", "Bondstil", "Evropa 2000"... Kasarna Kosovskog zastitnog korpusa kod Kosova Polja nosi ime Adema Jasarija i krasi je Jasarijeva bista.

Dok prolazimo putem od Pristine ka Mitrovici kroz sektor Ujedinjenih arapskih emirata koji su, kao i Portugalci, najavili povlacenje sa Kosova i Metohije, saputnici u kombiju nam pokazuju slike arapskih lidera na ulazu u kasarne i komentarisu da svako ima "svog Miladina" (kosovska skracenica od Bin Laden). U ovoj zoni je podignut i najveći broj novih dzamija, cija avangardnost prevazilazi granicu kica i osim kubeta ni po cemu ne lici na zdanja islamske arhitekture. Pred Mitrovicom se film naglo prekida i u Leposavicu nas docekuje gotovo zaboravljen grafit: "Slobo, ceka te Tito".

Jelena Tasic

Potrosacka korpa

Potrosacka korpa, barem kada je rec o Prizrenu izgleda ovako. Cena hleba je 50 feniga. Litar beogradskog i madjarskog mleka kosta 1.20, dok je slovenacko nesto jeftinije 1.10 DM. Pakovanje kiselog mleka od pola litra bilo da je beogradsko, slovenacko ili hrvatsko kosta jednu marku, litar duplo vise. Sve vrste jorurta, ukljucujuci i vocni, nemacki su 50 feniga. U prodavnicama se mogu naci sve vrste konditorskih proizvoda iz Srbije i Hrvatske, ali Prizrenici ih retko kupuju, pa ne znaju cene. Prema njihovim recima, pijaca je jeftinija nego u Beogradu. Kilogram najskuplje paprike na biranje staje jednu marku, paradajz 1.20 DEM, a tokom leta mogao je da se pazari i za 40 feniga. Danasovi izvori u Prizrenu tvrde da su prodavnice pune uvozne robe iz Turske koja je stizala preko Makedonije, ali je posle izbivanja ratnih sukoba u ovoj bivsoj jugoslovenskoj republici sve poskupelo.

Cene goriva nisu ujednacene. U Zvecanu litar benzina kosta od 1.45 do 1.35 DEM, dizel 1.50 DEM. U Metohiji cena supera i bezolovnog benzina je od 1.50 do 1.45, dizela 1.35, a butana, ako ga ima 1.70 DEM.

Jelena Tasic

Strpce, Bolji zivot u ogradjenom prostoru

KAD KFOR VOZI U SOPING

Kakva sveta srpska zemlja, vidite li sta su nam uradili? Putujemo u konvojima, k'o psi!-vikala je uzbudjeno starija zena.

Navlacića je zuckastu zavesu na prozor dok je autobus prolazio pokraj Pristine. Crvenokosa žena u crnini sedela je iza nje bez reci, sve do ulaska u glavni grad Kosova. Onda je tiho rekla: "Idem u Strpce. Sahranjena mi je majka pre dva dana, ali nisam mogla da odem. Cekala sam ovaj konvoj".

Od sela Merdare, gde prestaje uzda Srbija, a pocinje Kosovo, najrazlicitiji prizori - albanske grobnice kraj puta, bilbordi medjunarodnih organizacija, zastave Albanije na kucama u izgradnji, cak i na trafostanicama, reklame svetskih proizvođača, nacickane satelitske antene, zelena kasarna bivse UCK, fabrika Gorenje na brdascu. Na prste su mogli da se prebroje oni Albanci koji nisu preteci mahali prstom, pljuvali gde god su stigli dok je prolazio konvoj - na ulici, pored puta, u kolima. Karavan sacinjen od brojnih autobusa, kamiona, automobila, ambulanskih kola. Magistralnim putem Pristina - Podujevo proslo se brzo u pratnji ukrajinskog Kfora. Mestanima Strpca putovanje uz ovakvu pratnju, jedina je veza sa Srbijom vec dve godine, otkako su utorkom i petkom krenuli prvi konvoji.

Naviknuti na putovanje dugo 12 sati i na razne incidente na putu, putnici iz Sirinicke Zupe ne deluju uplaseno. "Tetka, daj i nama da nesto jedemo, nemoj sve ti da izedes", dobacio je Steva, jedan od dvojice vozaca "Inedz ski busa", kako ovaj autobus zovu u sali. Od poslednjeg incidenta kada je snajperom ubijen jedan putnik, proslo je osam meseci.

Obecanje: Na krajnjem jugu Kosova, Strpce je centar najveće srpske enklave u pokrajini, sa svih strana okruženo albanskim selima, s buducnoscu, kako rece jedan mestanin, "male svajcarske". Oko 13.000 srpskih zitelja ne razmišlja o suzivotu sa Albancima, mada albanska vozila nesmetano putuju lokalnim putem Strpce - Brezovica. Vecina Srba registrovala se za lokalne izbore na Kosovu, ali ne zeli da na izbore izađe.

Strpce ima dva predsednika opštine, Srbina i Albanca, ali i administratora UN koji je takodje prvi covek komune. Mesto cuvaju snage Kfora koje su za jedne "okupatori", dok ih drugi prihvataju i odlicno sa njima saraduju. Dve devojke iz Strpca udale su se za policajce Unmika. Oni koji imaju manje bracke sreće, pre nego sto napuste Strpce, svoje mobilne telefone prodaju mestanima.

Za one koji u to mesto, od Beograda udaljeno 500 kilometara, a od nekada poznatog ski centra Brezovice 3 kilometra, dolaze prvi put, Strpce ne izgleda drugacije od ostalih planinskih mesta. Zivot u jednoj od najnerazvijenijih opština bivse Jugoslavije, nije se bitnije promenio u poslednje dve godine, iako tim krajem svakodnevno bruje Kforovi transporteri, nadlecu helikopteri, a drumovima krstare Unmikovi dzipovi.

Okupatori: Medjunarodne snage u Strpcu izazivaju podeljena osećanja. Oni sto ih smatraju "okupatorima" odbijaju bilo kakav kontakt. Uglavnom zbog straha, jezika, ali i tradicionalnog nepoverenja. Mada se ne slazu sa stranim prisustvom na Kosovu, ovi ljudi ne izazivaju incidente i ne stvaraju probleme policiji Kosova koju je stvorio Unmik. Za takve je podela na jedne i druge vid besa prema svemu sto je albansko i revolt zbog povlacenja srpskih snaga. "Pretili su mi da ce me zauvek proterati s Kosova zato sto ne saradujem s njima. Ja nikome nisam branio, ko hoće neka služi okupatoru", kaže Novica Krstić, direktor srednje škole u Strpcu.

Medjutim, vecina Krsticevih kolega nastavnika u osnovnoj i srednjoj skoli donela je drugaciju odluku. Potpisali su ugovor sa Unmikom, pa tako uz platu i "kosovski dodatak" iz Srbije, primaju i po nekoliko stotina nemackih maraka od UN.

Unmikov dodatak zovu "stipendija", a dobijaju je i zdravstveni radnici u Strpcu.

"Nase plate mnogo su veće od plata lekara u Srbiji. Prosečna plata cistacice u Domu zdravlja veća je od plate profesora univerziteta u Srbiji. Kada kazu da je nama lako, odgovorim da je trebalo da ostanu nakon juna 1999. pa da vide kako je bilo ziveti ovde.

Neki su se vratili iz Srbije kada su videli kakve su nam plate, a izgovor je bio da navodno zele da pomognu svom narodu", objasnio je Zoran Staletović, direktor lokalnog Doma zdravlja. Snežana Konstadinović, medicinska sestra ponosno istice da je Dom zdravlja otvoren 24 sata i da nikada nisu prestajali da rade. "Lekova imamo dovoljno, trenutno nam nedostaju samo neki antibiotici." Ova ustanova nema jedino anesteziologa i ORL lekara.

Mesecima se u Strpcu zivelo bez struje, cak i sada struje više nema nego sto je ima. "Za Strpce se u Srbiji, u prvih šest meseci od povlacenja vojske s Kosova, nije znalo. Tada je ovde zivelo 10.000 Srba, a u Domu zdravlja radilo je devet lekara. Sada nas ima 284 zaposlenih, od toga 32 lekara", prica hirurg iz lokalnog zdravstvenog centra. Kao i u svemu ostalom, Kfor mestanima Strpca pomaze i u lecenju, posebno u prebacivanju hitnih slucajeva helikopterima do bolnica u Srbiji. Medjutim, u poslednje dve nedelje neki bolesnici prebaceni su i u gnjilansku bolnicu u kojoj nema srpskih lekara. Zivot na rubu: Vecina mestana Strpca zivi 'normalno' - rade za Unmik ili Kfor i zaraduju prilicne sume nemackih maraka ili izdaju svoje kuce. Za ostale, zivot u okruzenju nikada nije bio tezi, pogotovo za zitelje rubnih sela Zupe, poput Vrbestice, Susica, Bitinje. U seoska domacinstva povremeno upadaju Albanci iz susednih Sarplaninskih sela. Poslednji upad završio se ubistvom Srbina iz Vrbestice, posle cega su pripadnici Kfora obezbedjivali selo. Dan pre nego sto ce Reporterova ekipa napustiti Strpce, Kfor je napustio Vrbesticu. Od juna 1999. do danas, iz Sirinicke cupe nestalo je 12, a ubijeno je petoro Srba. Nijedan slucaj nije rešen.

U Strpcu ima svega - hrane, dobrih automobila, cigareta (bez markica), benzina, kafica.

Cene su slicne kao u drugim mestima u Srbiji, a oskudica u robi koja se donosi iz matice, odnedavno je prevaziđena sopinjom u obližnjem Gnjilanu. Poput medjuetnicke trgovine u Bosni, Kfor je Srbima iz Strpca omogucio da svakog utorka uz njihovu pratnju mogu da trguju u najbolje snabdevenoj cisto albanskoj ulici grada Gnjilana.

Utorkom se kupci Srbi i prodavci Albanci razumeju dobro, trguju bez poreza i akciza. U ulici koja vrvi od prodavnica nameštaja, bele tehnike i drugih aparata, odeće, voca i povrca, Albanci ljubazno dočekuju svoje bivše komsije koje "kforovci" cuvaju tokom kupovine. Utorkom Srbi u Gnjilanu "ostave" i do 30.000 nemackih maraka. Tog popodneva ni jednima ni drugima nije vazno nista drugo osim uspesne kupovine i jos bolje zarade. Utorkom u Gnjilanu Srbi i Albanci izgledaju kao i sav normalan svet, samo toga dana zive normalno. Roba je u Gnjilanu otprilike 30 odsto jevtinija nego u Srbiji. Srbima iz Strpca je zgodnije da kupuju kod Albanaca zato sto ne moraju da placaju porez ni carinu, a kuci se vracaju istog danu bez cekanja na konvoje, kao kada kupuju u Srbiji.

Visokoletaci: Srdjan Tokić kaže da se sada u Strpcu zivi "mnogo bolje". On ide u srednju skolu, od "kforovaca" je naucio

da radi na kompjuteru i dobio ljubicasti pojas. "Moj trener se zove Carls i crnac je". Kfor je ovde otvorio 'Kucu otvorenog srca', tamo sviram gitaru, a dolaze i deca da se igraju. Imamo i Internet centar, pa je sada Strpce povezano sa celim svetom", ponosan je ovaj mladac zaljubljenik u golubove. U dvoristu kuce gaji - srpske visokoletace. "Nekoliko golubova prodao sam za po deset maraka. Moze i vise da se dobije". Srdjan, njegov stariji brat uci engleski jezik, a Kfor im je, kako kazu, pruzio sve cega u Strpcu ranije nije bilo. Sve - osim slobode kretanja. Za mestane kretanje je bezbedno u krugu od sest kilometara. U strpcu se, tim povodom pre svega, cesto moze cuti - 'videcemo sta ce biti posle dana D', kako zovu 17. novembar, za kada su zakazani lokalni izbori na Kosovu. Registraciji za izbore odazvali su se gotovo svi. Doziveli su to kao 'poziv iz Beograda' koji je uvek znao sta je za njih dobro.

Struja: "Srbi su bornim kolima isli na registraciju, a tako ce i na izbore, ukoliko ih bude. Ako Unmik tezi ka multietnickoj opštini, zasto je bas u vreme registracije doveo Albanca za predsednika opštine? Nova vlast u Srbiji tolerantna je prema medjunarodnoj zajednici, ali jos niko nije dosao u Strpce. Momcilo Trajkovic je dolazio, ali na lokalnom nivou stvari nisu krenule nabolje i nijedan problem nije resen. Konvoji za Srbiju i dalje idu po staroj semi, a trebalo je da prerastu u stalnu liniju, jer ljudi ne mogu da planiraju svoje obaveze, bolesti i probleme. Struja je veliki problem. Eto, citavog dana, imali smo je dva sata", tvrdi Jovica Buduric, predsednik socijalista Strpca.

Unmikova administracija postavila je za predsednika opštine Barju Hisenija, Albanca iz okolnog sela, jer Srbi nisu ucestvovali na proslogodisnjim lokalnim izborima koje je organizovao Unmik. Novi predsednik ne dolazi na posao vec nekoliko nedelja, a ljudi iz opštine kazu da u kancelariji uglavnom cita novine. Za njega pricaju da se sluzi samo engleskim jezikom koji smatra sluzbenim. Sa Srbima, koji u opštini "imaju" dva sprata, Hiseni nije komunicirao. S druge strane, Unmikovi ljudi ignorisu aktuelno srpsko rukovodstvo izabrano u decembru prosle godine na izborima koje Unmik ne priznaje.

"Sramota je sto su doveli Albanca za predsednika opštine jer je na ovom podrucju jos od turskog doba do danas vecinsko stanovnistvo srpsko. Nijedan od uslova koje je medjunarodna zajednica obecala nije ispunjen. Ako izadjemo na izbore, bicemo "politicki dekor". Nasa drzava mora da nadje resenje, jer pitanje Kosova nije stvar lokalnog nivoa", kaze Slavisa Redzic, predsednik opštine. On tvrdi da bi se u Strpcu zivelo u idealnim uslovima kada bi se Srbi vratili u Prizren, Urosevac i Pristinu. Poslednjeg dana boravka u enklavi, starija mestanka, onako u poverenju nam je rekla: "Kada prva srpska kuca bude prodana Siptaru, odose svi iz Strpca".

Skijanje uz pratnju

"Ski centar nije radio od 1998.godine. Sada pokusavamo da se dogovorimo sa istocnim sektorom Kfora da se otvori. Dali su garancije da ce svakog dana, tokom cele zimske sezone 200 njihovih vojnika dolaziti na skijanje. Zicare i ski liftovi su u relativno dobrom stanju kao i hotel "Molika". Imamo dosta problema sa odrzavanjem puta do skijalista, za sta nam je potrebna mehanizacija. I struja je veliki problem. Saradnja sa Kforom i Unmikom je korektna i do sada nije bilo problema", kaze Aleksandar Janicijevic, direktor Ski centra "Brezovica"

Veliborka Staletovic

Velika Hoca na Miholjdan 2001.

„PREPUN COKOT OVE LOZE U NIZU SVETIH HRAMOVA"

Pomoz Bog draga bratijo, vrl i verni pravoslavci ove Svete Gore. Srecan vam danasnji praznik - Prepodobni Kirijak Otselnic - Miholjdan.

Ljubav, koja proishodi od Boga koji ljubi coveka, koji jeste Ljubav, i Gospod Isus Hristos i Sveti Duh - Trojedini Bog nas, dao nam je snagu, ljubav i moc da se susretnemo danas u ovaj sveti dan, na ovoj Bozijoj zemlji, da bismo u slozi i ljubavi proslavili isti praznik.

Blazeni su oni koji imaju ljubav Boziju za bratiju svoju. Zato je danas narocito i velika stavr imati ljubavi prema Bogu i bliznjem svome, danas vise nego ikada. Zato je nasa ljubav prema Gospodu i nasa velika zahvalnost Isusu Hristu i Svetoj Trojici. To je jedini put u zivot. Najveca vrlina, ljubav prema bliznjima je i ispunjenje Bozijeg zahteva i ona je cista, bespristrasna, jednaka i prema neprijateljima - bratska („ljubi bliznjeg svoga kao samoga sebe")

Mi pravoslavni hodocasnici sa vama, koji u ovo vreme nemirno i nemilo, kao i nedrago, ne zivimo usamljeni i bez ljubavi. Jer, nista lepse nema, nego imati istinsku ljubav prema bratiji svojoj i zemlji Bozijoj, bez obzira na sadasnju okupatorsku necivilizaciju.

Ljubav nam je smirenje, ne gnevi, niti koga razgnevljuje. Cudna je to stvar, a zasto i ne bi bila. Pogledajmo samo ovu nasu zemlju Boziju, koja nam je darivana. Pogledajmo vrednosti i pitominu ove Svete Gore - koju zovemo Stara Srbija. I bacimo pogled, na dohvrat ruke nam je Gracanica, kao i Dusanov grad Prizren i njegovi Arhangeli, od Skopske Crne Gore preko Studenice i Zice do fruskogorskih manastira - do Sent Andreje - trebinjskog Tvrdosa, do Mileseva, Morace i Sokolice, svuda je i sve obuhvaceno nasom ljubavlju. Od njih smo, od te Stare Srbije, koje kao takve nema u svetu, naucili se ljubavi i kako da nosimo bremena jedni drugih. Naucili da s ljubavlju postujemo jedni druge i da s ljubavlju primamo pouke, kako bi nam sluzile kao zastita zivota.

Ova nasa Sveta Gora nemanjickih manastira, to je citava loza

satkana od srca nasih i nase ljubavi prema Bogu i prema ljudima i ljubavi u nama, iskrene i bez koristoljublja. Zato je i prepun cokot ove loze u nizu svetih hramova, jer su se natalozili vekovi iz ljubavi naseg Spratva - Pravoslavlja. To je najlepší pouk i nauk srpske istorije okadjene Hristovim miomirom. To je nasa duhovnost i molitva Hristu i sa Hristom u

nama. To je cvet Boziji. Ovo je najveća duhovna raskos što je dobismo u slavu Boziju od Nemanjica. Odavde smo i 1690. godine, sa našim ikonama krsnih slava pod miskom da bi nas grejale od ljute zime, sa Arsenijem Carnojevićem krenuli na sever, kao i 1941, pa sve do dana danasnjeg, proterivani, izganjani, ognjista ostavljali u plamenu samo zato što smo Srbi i što posedujemo Boziju ljubav u nama. Zato se odavde siri srpska istorija jer je ovde rođena, na ovoj smonici svetopoljskoj. Zato moramo upamtiti staro naravoučenije, budimo slozni u ljubavi sa ona tri prsta u jedan sklop, kao onih sedam prutova. Upamtimo molitvu bez prestanka, cuvajmo ovo Svetopolje naše ime i prezime - od nekrstnih,. Uverili smo se u njegovu srednjevekovnu lepotu, istoriju.

Da ne bude progona naroda mog,
povrati Serbe u dom svoj,
sacuvaj ostatak namastira i grobalja naših predaka,
ne dozvoli da nam reke teku krvave od naše bratije,
sacuvaj lik Lazarov sto po tebi hoda carstvo nebesko,
sa krunom i istorijom
smrt ga krunisala
Srbi zaboravili da ga zaborave Blagodana!
Sacuvaj i likove novomucenika kosovskih
sto se lica Gospodnjeg nasladjuju,
i neka se pomole Gospodu za nas gresne da nam grehe oprosti.

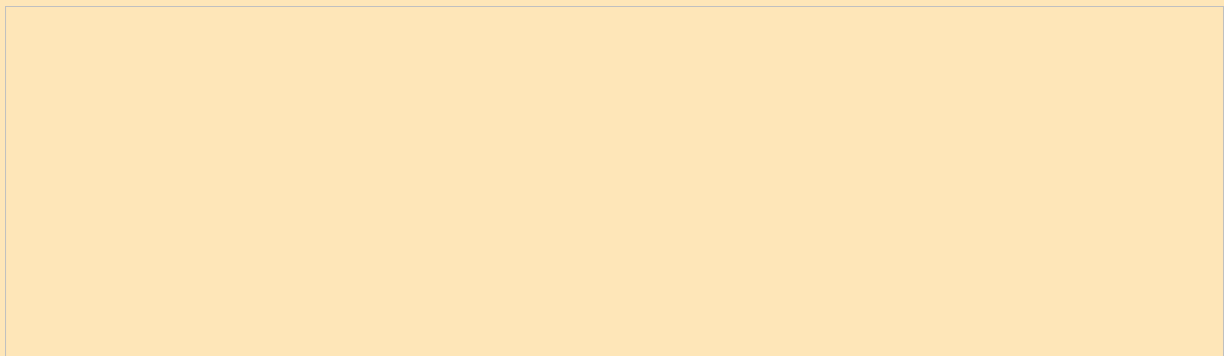
Molimo te Presveta Vladicice,
spasi narod svoj zagledan u nebesa
cija cela crkva obasjava.
Ovaj Dan, draga bratijo i svi buduci neka nam budu na mnogaja Ljeta

Gresni Dimitrije sa bratijom iz Kosovske Mitrovice.

O Miholjdanu 2001.

Slika: Sopocani (slikano 1272-1274)

KONACNI OBRACUN S TERORIZMOM

Putevi i stranputice Islama

DOBRODOSLI U KUCU RATA

Akora Katak, Pakistan, 26. oktobra

Maulana Hamid ul-Hak Hakani bi medjunarodni islamski centar na cijem je celu radije opisao na neki drugi nacin, ali velika dzamija i medresa Dar-ul-ulum- Hakanija pretvorena je u svojevrsan spiritualni regrutni centar kroz koji su proslje i prolaze stotine talibana, ukljucujuci i desetak njihovih najistaknutijih lidera.

Medrese su vekovima omogucavale besplatno ucenje islama i sticanje drugih osnovnih znanja. Dzamija (univerzitet) i medresa Hakanija su, izgleda, zapostavile prvobitne ciljeve svog postojanja nudeci suzene interpretacije vere i mesajuci politiku sa religijom i znanjem.

Eho ucenja i propovedi Hakanije napaja danas one koji veruju da se ne vodi rat protiv terorizma vec krstaski rat protiv islama, one koji na demonstracijama sirom Pakistana ponosno nose portrete Osame bin Ladena, one koji su u Avganistanu spremni da krenu u sveti rat, dzihad.

Sta svaki musliman treba da zna

Najmanje osam talibanskih ministara i vise desetina njihovih komandanata, guvernera ili sudija proslo je kroz Hakaniju. "Svaki musliman treba da zna da je ovo rat hriscana protiv muslimana", kaze mi administrator Hakanije i urednik njenog mesecnika safik Faruki, dok sedimo u prijatnom hladu ispod minareta u mogulskom stilu.

"Ovo nije pitanje Osame bin Ladena ili terorizma".

Faruki je Bin Ladenov prijatelj. Sretali su se po Sudanu pre nego sto je on odatle proteran 1996. Druzili su se dok je Saudijac dosta vremena provodio u Pesavaru udaljenom odavde 55 kilometara na sever.

"Amerikanci zele da uniste talibane jer oni sprovode islamizaciju u svojoj zemlji. Jedina prava slika islama je njihova a oni (Amerikanci) se plase da ce ona poslužiti za ugled svim drugim muslimanima".

Mozda svi talibani - ucenici islama - i ne dele uverenja avganistanskih talibana. Mozda. Vise od polovine studenata i

ucenika su Pakistanci, Kinezi, Indonezani, Malezani, dosli su iz centralne Azije. Ostalo su Avganistanci. Islam je imao svoje sizme delecti se na sunite i siite. Ima i svoje priznate cetiri skole islamskog prava. Tekst svete knjige Kuran je viseslojan, ali je u svojoj izvornoj verziji protivan rigidnim, politiziranim pa i militantnim tumacenjima.

Mule i alimi

Ali, rec islam znaci pokoravanje Alahovoj volji. Kao sto su muslimani pozvani da se neprikosnoveno pokoravaju Alahu, jednom i jedinom, kao sto je musliman duzan da se pokorava vladaru, zena muzu a deca ocu, tako su i talibani obavezni da se pokoravaju svojim uciteljima.

Mule i alimi ovde ih - po velikim holovima zastrtim tepisima i malim ucionicama prekrivenim iskrzanom jutom - uce da je "terorista onaj koji vas je opljackao na drumu pa imate pravo da ga ubijete - jer to je dzihad".

Tako je, poducavaju, od trenutka americkog napada na Islamski Emirat Avganistan, citava islamska zajednica - umma - prestala da bude Dar es-Salam - kuca mira, pretvarajuci se u Dar al-Harb - kucu rata.

Mohamad Sulejman je za tu kucu pripravan. Posle bitke sa snagama opozicije kod grada Mazara 1998, vodja talibana mula Mohamad Omar pozvao je Hamida ul-Haka i zatražio pomoc. Skola je zatvorena a Sulejman je poslat da se na mesec dana pridruzi talibanima. Otisao je i godinu dana kasnije.

"Kao alim (ucitelj islama), ovih dana imam obaveze oko ispita. Ako se Amerikanci iskrcaju, odmah idem. Svi tako mislimo", kaze Mohamad, 25, a vatra iz njegovih tamnih ociju ne ostavlja mesto sumnji.

Adeti proroka Muhameda

Oko 3.500 studenata i ucenika Hakanije (300 su devojke, odvojene u obliznjem zdanju) napamet uce sure Kurana, proucavaju adete proroka Muhameda, izucavaju islamsko zakonodavstvo - cariju. Na raspolaganju imaju sobu sa kompjuterima i Internet, uce istoriju, strane jezike, fiziku, hemiju, matematiku i geometriju.

Ali, umesto slavnog filozofa i lekara Avicene, ili cuvenog istoricara Ibn Halduna, cesto nepismene mule kazu im da su njihovi heroji Bin Laden i talibani.

Svi kao mantru ponavljaju da Amerikanci nisu pruzili nikakve dokaze da su Osama i njegova Al-kaeda umesani u krvavi teror po Americi. Slazu se da mu, ukoliko takvih dokaza bude, sledi kazna u skladu sa sarijom. Ali, dokaza nema i dotle ih niko nece ubediti u suprotno.

"Nemoguće je da je on to ucinio. Amerikanci to znaju, zna CIA, ali oni to ne zele da priznaju", kaze Faruki. "Zato cinimo sve da i njemu i talibanima pomognemo. Dajemo novac, hranu,

odecu, krv".

"Nase zene nam daju zlato da prikupimo novac od kojeg cemo na crnom trzistu nabaviti oruzje", dodatno precizira Sulejman. "Ukoliko nista ne postignemo protiv aviona, bacacemo bombe".

"Ovo je verski rat", odsecno dijagnosticira 26- godisnji Zia ul- Rahman, jos jedan alam Hakanije.

Leksika obrazovne ustanove? Tesko. Saobraceno toleranciji koju propoveda izvorni islam? Nikako.

Ekumenski? Jos manje.

Hakanija je posle podele potkontinenta 1947. osnovao otac sadasnjeg dekana, maulana (mula) Abd ul-Hak, i uz onu u Deobandu, u Indiji, dzamija i medrese su ne samo medju najvećima u regionu, vec su i veoma uvazene u citavom islamskom svetu. Sve to njenu ocitu politizaciju cini jos opasnijom.

"Alah insalah, Mohamedun rasulah - Nema Boga do Boga, Muhamed je njegov prorok", recituje "sehadu" - prvi od pet stubova islama - Imdad Ulah, 15, koji je dosao da polaze ispit. "Islam ce pobediti", nastavlja da recituje ono sto su ga jos naucili.

Rat fatvama

"Bus je pseto", dobacuje drugi decak dok prolazim velikim kvadratnim dvoristem koje okruzuju tri sprata mermerne medrese. "Idite napolje", prevodi mi tumac reci nekolicine talibana koji se pripremaju za podnevnu molitvu.

Izasao sam.

"Ovde mule uticu na sve, i politiku i svakodnevni zivot", kaze mi u povratku vozac Soheli Kan zaleci se da njegov otac, na nagovor mula, s njim vise ne zeli da razgovara: "Ozenio sam se nedavno sa Sakrom - iz ljubavi - a otac mi je davno ugovorio drugi brak, koji sam odbio".

"Znam da se i baba ozenio iz ljubavi, ali na to ne zelim da ga podsetim. Znate, ovde je postovanje prema starijima velika tradicija. Valjda ce se promeniti kad dobije unuce".

Odredjivanje ritma svakodnevnog zivota je u temelju islamske vere, najdirektniji politicki angazman je noviji fenomen.

Ovi ovde su bez ostatka uz talibane i Bin Ladenu, barem dok se ne dokaze njegova eventualna krivica. Mule uz talibansku opoziciju Alijansu severa takodje se vise bave politikom nego svojim poslom. U podrucju koje kontrolise bivsi avganistanski predsednik Burhanudin Rabani mule su svojim ediktom potvrdile da bi pogubljenje Bin Ladenu - zbog njegove pobune protiv Rabanija - bilo potpuno u skladu sa sarijom.

U toku je rat politiziranim "fatvama", verskim misljenjima koje izdaju uleme i mule. Na gubitnickoj strani je citava lista razlicitih stavki. Izvorni islam je na prvom mestu te liste.

Bosko Jaksic
